

۳۴۰۰ واحد در جنگ

آسیب دیدند؛ حتی یک ریال تسهیلات نگر فتند

محسن زنگنه، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس شورای اسلامی، در پنجمین همایش روز ملی تشکل‌ها با انتقاد از دولتی بودن بخش‌هایی از اقتصاد ایران گفت: در ابتدای انقلاب دو نگاه اقتصادی شکل گرفت؛ یک نگاه بر مالکیت خصوصی و واگذاری اقتصاد به مردم تا کیدداشت‌ونگاه‌دیگر عدالت‌رادر دولتی بودن‌بنگاه‌ها وتوزیع ثروت از سوسی دولت می‌دید. در ادامه، بخش بزرگی از اقتصاد کشور دولتی شدوی افزود: این نگاه همچنان ادامه پیدا کرد و حتی حوزه‌هایی مانند خوراک دام و ارز نیز دولتی شد در حالی که نتیجه این رویکرد، ایجاد فرا بدهی پیچیده و غیر شفاف در تخصیص منابع بوده است؛ زنگنه با اشاره به تجربه تخصیص ارز اظهار کرد: در مقطعی شاهد بودم تولیدکنندگان بزرگ کشور برای دریافت ارز در بانک مرکزی منتظر می‌ماندند و مشخص نبود منابع ارزی بر چه اساسی مین آن‌ها توزیع می‌شود. همین شرایط را در وزارت صنعت نیز مشاهده کردم جایی که تولیدکنندگان بزرگ در کنار صاحبان کسبوکارهای کوچک منتظر تصمیم یک کار شانس بودند. عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با تاکید بر ضرورت شناخت مدیران دولتی از فضای کسبوکار گفت: برخی مدیران دولتی هیچ تجربه‌ای از دریافت تسهیلات اداره‌بنگاه‌ها فعالیت تجاری ندارند و همین موضوع باعث شده‌شناخت کافی از مسائل بخش خصوصی نداشته باشند. وی افزود: نظام مالیاتی نیز در شرایط فعلی به اندازه کافی به نفع تولید نیست و مجلس نیز در زمینه مسوولیت‌ها دارد. زنگنه با اشاره به درآمدهای مالیاتی کشور گفت: اگر اس سال حدود ۳۴۰۰ همت درآمد مالیاتی پیش‌بینی شده، حدود ۳۳۰۰ همت معافیت و تخفیف مالیاتی نیز وجود دارد و باید مشخص شود چه کسانی از این معافیت‌ها استفاده می‌کنند. وی ادامه داد: در شرایط فعلی، فشارهای مختلف به گونه‌ای اعمال می‌شود که تولیدکنندگان، تسهیلات بیشتری نسبت به سایر بخش‌ها به کمیسیون برنامه و بودجه مجلس با اشاره به وضعیت اقتصاد ایران در مقایسه با رقبای منطقه‌ای اظهار کرد: در سال ۱۹۹۰ ایران از نظر اقتصادی در منطقه جایگاه نخست را داشت، اما در سال ۲۰۲۳ تولید داخلی داخلی ترکیه به حدود ۱۳۰۰ میلیارد دلار، عربستان به حدود ۱۸۰ میلیارد دلار و ایران به حدود ۴۰ میلیارد دلار رسیده است؛ زنگنه علت این عقب‌ماندگی را «عدم اعتماد به بخش خصوصی» دانست و گفت: با وجود شعارهای متعدد درباره حمایت از بخش خصوصی، هنوز اعتماد لازم به این بخش وجود ندارد وی با اشاره به قانون تأمین مالی تولید و زیرساخت‌ها گفت: مجلس دو سال روی این قانون کار کرده در مواد مختلفی آن بر و رویدیش خصوصی و کاهش تصدی‌گری دولت تاکید ششدر زنگنه افزود: در برنامه هفتم نیز احکام مناسبی برای تولید وجود دارد، اما قانون تأمین مالی پس از یک سال تازه وارد مرحله تدوین این نامه‌ها شده و در هر آیین‌نامه‌ی سامانه‌ها و فرآیندهای جدیدی ایجاد شده است وی افزود: پیشنهاد ما این است که هر تشکل یک یا دو مسئول خاص و قابل حل خود را مطرح کند تا با حضور مسوولان مربوط، وزیر و رئیس بانک مرکزی برای آنها راهکار مشخص پیدا شود؛ زنگنه تاکید کرد قرار نیست کمیسیون صرفا از مسوولان مع‌گیری یا آنها را استیضاح کند؛ هدف، کمک به تولیدکنندگان و رفع مشکلات تولیدی است؛ زنگنه اشاره به شرایط جنگی کشور گفت: محاصره و محدودیت وجود دارد، اما نباید همه مشکلات را به جنگ نسبت دهیم و تا کارآمدی‌های داخلی را نادیده بگیریم وی افزود سال گذشته در همین مقطع حدود ۵۷ درصد درآمدهای ارزی از فروش نفت حاصل می‌شده، در حالی که امسال این رقم به حدود ۸۵ درصد رسیده است. در فروردین یک میلیون و ۶۰۰ هزار بشکه نفت فروخته شد و در اردیبهشت این میزان تقریبا نصف شد، هر چند میانگین قیمت نفت فروخته‌شده حدود ۶۸ دلار بوده است؛ زنگنه با اشاره به آسیب‌های وارده به واحدهای تولیدی در جریان جنگ گفت: حدود ۲۶۰ واحد تولیدی در جنگ ۱۲ روزه به‌صورت مستقیم آسیب دیده‌اند و حدود ۳۴۰۰ واحد نیز در جنگ ۴۰ روزه آسیب دیده‌اند، اما تاکنون حتی یک ریال تسهیلات به این واحدها پرداخت نشده است. وی افزود: حدود ۶۰۰ تا ۷۰۰ همت تسهیلات برای ارتقاء و به‌ویژه اقلام دارویی اعلام کرد:، توجه به ابلاغ تسهیلات سال گذشته است و می‌توان بخشی از آن را به واحدهای آسیب‌دیده اختصاص داد؛ زنگنه با اشاره به وضعیت یکی از واحدهای آسیب‌دیده گفت: یک واحد تولیدی با یک هزار و ۵۰۰ کارمند کاملاً بیکار شده و با وجود بازدهی‌ها متعدد از این واحد، هنوز اقدامی برای حمایت از آن انجام نشده است.

افزایش ۱۸۳ درصدی واردات و تریخیص قطعی دارو از گمرکات

واردات و تریخیص قطعی دارو از گمرکات ۱۸۳ درصد افزایش یافت. گمرک ایران در تازه‌ترین گزارش از وضعیت تریخیص اقلام مورد نیاز حوزه بهداشت و درمان و به‌ویژه اقلام دارویی اعلام کرد:، توجه به ابلاغ تداوم تسهیلات گمرکی در شرایط اضطرار از سوی دولت، پیگیری‌های ویژه وزیر امور اقتصادی و دارایی با هدف تسهیل و تسریع در ترخیص سفارشات گمرکی کالاها ضروری و اساسیه و به‌ویژه داروهای بهداشتی گمرکی فرایختی گمرک و وزارت بهداشت، تریخیص اقدام دارویی از گمرکات بدون وقفه انجام می‌شود و توقف این کارالها بهانه‌های رای به عمل آمده در حوزه امور گمرکی به صفر رسیده است. همکاری‌های موثر، دقیق و مسوولانه گمرک و سازمان غذا و دارو به ویژه در هفته‌های گذشته همزمان با ارائه تسهیلات گمرکی در شرایط اضطرار با مع‌جود دولت، موجب تسهیل و تسریع در ترخیص اقلام دارویی و ضروری حوزه بهداشت و درمان شده و بررسی‌های میدانی از آخرین وضعیت تریخیص این کالاها از گمرکات کشور، روند دهنده نمونه‌ای قابل توجه از هم‌افزایی موفق دستگاه‌های اجرایی کشور در شرایط خاص و برچالش‌های است؛ این گزارش می‌افزاید: بررسی‌ها حکایت آن دارد که با هماهنگی وزارت بهداشت و گمرک در مواقعی که تأمین به موقع دارو، مواد اولیه دارویی، تجهیزات پزشکی و شیر خشک اطفال نیازمند تصمیم‌گیری‌های سریع و هماهنگی‌های فرایختی بود، اقدامات به موقع و رویکرد تسهیلگر گمرک نقش مهمی در تسریع فرایندها و جلوگیری از بروز وقفه در زنجیره تأمین ایفا کرده است. در چارچوب این همکاری‌ها، واردات و تریخیص قطعی دارو از گمرکات در سال جاری (اول فروردین تا ۲۰ مرداد ۱۴۰۵) ۱۸۳ درصد افزایش به رقم ۹۶۰ میلیون دلار رسید.

صنعت، معدن و تجارت

شنبه ۲۷ مرداد ۱۴۰۵

سال سیزدهم | شماره ۳۳۸ | Tue, Aug 18, 2026

صنعت، معدن و تجارت

بازار زیر فشار تورم

تعادل

بازار تبلیغات پس از ماه‌ها سکوت ناشی از بحران، از نیمه خرداد به تدریج جان گرفت؛ بازگشت رقبای، بهبود نسبی شرایط تأمین و آزاد شدن بخشی از تبلیغات ممنوع، مسیر تلویزیون، دیجیتالی و تبلیغات محیطی را دوباره به سمت رونق برد.

بازار کالاهای تند مصرف ایران در حالی از دو بحران اخیر عبور کرده که رشد ۵۲ درصدی ارزش ریالی بازار، بیش از آنکه از رونق مصرف حکایت داشته باشد، بازتابی از موج افزایش قیمت‌هاست. در این میان، ثابت ماندن نسبی حجم خرید، تغییر ترکیب سبد مصرف، کاهش تنوع محصولات و افزایش ۴۰ درصدی هزینه‌های تولید نشان می‌دهد بازار برای حفظ سطح مصرف، خود را با فشارهای تازه در سمت عرضه و تقاضا تطبیق داده است؛ فشاری که به گفته فعالان بازار می‌تواند در نیمه دوم سال بار دیگر به افزایش قیمت‌ها منجر شود.

رشد تورمی بازار

به گزارش «تعادل»، نشست سالانه گروه دین‌ای نوینسون با ارائه گزارش جامع گروه تحقیقات بازار ای‌ام‌آر سی درباره تغییر رفتار بازار خرده‌فروشی ایران در دو بحران اخیر برگزار شد. گزارش «ای‌ام‌آر سی» به بررسی تغییر الگوهای خرید و رفتار مصرف‌کنندگان ایرانی در جریان دو بحران اخیر پرداخته و تصویری از میزان انعطاف‌پذیری بازار و واکنش خانوارها به فشارهای اقتصادی ارائه می‌دهد. کامیار امامی مدیر عامل این گروه تحقیقاتی در این نشست ضمن ارائه خلاصه‌ای از گزارش گروه تحقیقات بازار «ای‌ام‌آر سی» از رشد ارزش بازار کالاهای مصرفی ایران در دوره‌های بحران با وجود حفظ سطح مصرف خبر داد. به گفته امامی، در این گزارش، بازار خرده‌فروشی ایران در سه بازه زمانی شامل پیش از بحران (آبان و آذر ۱۴۰۴)، وقایع ده‌ماه‌ (دی و بهمن ۱۴۰۴) و دوره جنگ (اسفند ۱۴۰۴ و فروردین ۱۴۰۵) مورد بررسی قرار گرفته است. این تحلیل بر پایه داده‌های پیل خرده‌فروشی کالاهای تندمصرف در ایران انجام شده و داده‌های این گزارش نماینده یک جامعه آماری معتبر شامل حدود ۷۵۰۰۰ فروشگاه خرده‌فروشی در شهرهای مهم ایران است.

بررسی داده‌ها حاکی از آن است که در دوران بحران، عامل رشد بازار «تورم» بوده است، نه «رشد مصرف». فروش حجمی کل بازار طی سه دوره تقریباً بدون تغییر باقی مانده (۰/۳٪)، اما فروش ریالی ۵۲ درصد افزایش یافته است. این الگو حاکی از آن است که خانوارها سطح مصرف خود را تا حد امکان حفظ کرده‌اند، اما هزینه بیشتری پرداخت کرده‌اند.

تمام صنایع در دوره دی و بهمن نسبت به آبان و آذر افت فروش حجمی را تجربه کردند، اما در دوره اسفند و فروردین نسبت به دی و بهمن، اغلب صنایع

رشد فروش حجمی مثبت داشتند. این رفتار نشان می‌دهد بازار پس از شوک اولیه توانسته بخشی از تقاضای ازدست‌رفته را بازیابی کند. بنابراین اثر بحران بیشتر به صورت یک وقفه کوتاه‌مدت در خرید دیده می‌شود تا یک رکود پایدار.

تغییر ترکیب بازار

در دوره اسفند و فروردین نسبت به آبان و آذر سهم فروش ریالی مواد غذایی افزایش یافته است. در مقابل، سهم فروش ریالی نوشیدنی‌ها و لبنیات کاهش داشته است. این تغییر نشان می‌دهد احتمالاً خانوارها در شرایط بحران هزینه بیشتری را به کالاهای ضروری‌تر اختصاص داده‌اند و سهم فروش ریالی برخی کالاهای قابل تعویق کاهش یافته است.

بیشترین فشار تورمی، سهم مواد غذایی شد جنگ موجب تشدید تورم و انتقال سریع‌تر افزایش هزینه‌ها به مصرف‌کننده شده و دوره اسفند و فروردین نقطه اوج فشار قیمتی بازار بوده است. بیشترین رشد قیمت هر واحد طی سه دوره مربوط به مواد غذایی است و محصولات این صنعت بیشترین فشار تورمی را تحمل کرده‌اند. رشد قیمت تقریباً در تمام صنایع در دوره اسفند و فروردین شتاب گرفته است. رشد قیمت مواد غذایی سریع‌تر از سایر صنایع بوده است.

صنایع مختلف زیر سایه بحران

بر اساس بررسی‌های EMRC، شدت اثر بحران بر صنایع مختلف متفاوت بوده و همه بازارها به یک اندازه تحت فشار قرار نگرفته‌اند. بیشترین تورم در طی سه دوره مربوط به مواد غذایی بوده است.

تداوم فشار بر صنایع

طبق نظرسنجی صورت گرفته از حدود ۴۰۰ فروشگاه درباره تغییرات بازار، تأمین کالا و رفتار فروش در دوره جنگ، مهم‌ترین چالش بازار در این دوره، افزایش قیمت‌ها و تغییر الگوی هزینه‌کرد

خانوارها بوده است. برخی از محصولات افزایش قیمت ناگهانی را تجربه کرده‌اند و برخی افزایش قیمت تدریجی داشته‌اند. با وجود رشد فروش حجمی لبنیات در دوره اسفند و فروردین، برآیند فروش این صنعت طی سه دوره همچنان کاهششی است و یافته‌های نظرسنجی مغازه‌داران از تداوم فشار بر فروش لبنیات در بحران‌های اخیر خبر می‌دهد.

تغییر ترکیب بازار

در دوره اسفند و فروردین نسبت به آبان و آذر سهم فروش ریالی مواد غذایی افزایش یافته است. در مقابل، سهم فروش ریالی نوشیدنی‌ها و لبنیات کاهش داشته است. این تغییر نشان می‌دهد احتمالاً خانوارها در شرایط بحران هزینه بیشتری را به کالاهای ضروری‌تر اختصاص داده‌اند و سهم فروش ریالی برخی کالاهای قابل تعویق کاهش یافته است.

بیشترین فشار تورمی، سهم مواد غذایی شد جنگ موجب تشدید تورم و انتقال سریع‌تر افزایش هزینه‌ها به مصرف‌کننده شده و دوره اسفند و فروردین نقطه اوج فشار قیمتی بازار بوده است. بیشترین رشد قیمت هر واحد طی سه دوره مربوط به مواد غذایی است و محصولات این صنعت بیشترین فشار تورمی را تحمل کرده‌اند. رشد قیمت تقریباً در تمام صنایع در دوره اسفند و فروردین شتاب گرفته است. رشد قیمت مواد غذایی سریع‌تر از سایر صنایع بوده است.

صنایع مختلف زیر سایه بحران بر اساس بررسی‌های EMRC، شدت اثر بحران بر صنایع مختلف متفاوت بوده و همه بازارها به یک اندازه تحت فشار قرار نگرفته‌اند. بیشترین تورم در طی سه دوره مربوط به مواد غذایی بوده است.

تداوم فشار بر صنایع

طبق نظرسنجی صورت گرفته از حدود ۴۰۰ فروشگاه درباره تغییرات بازار، تأمین کالا و رفتار فروش در دوره جنگ، مهم‌ترین چالش بازار در این دوره، افزایش قیمت‌ها و تغییر الگوی هزینه‌کرد

بر اساس آمارها ارزش ریالی بازار کالاهای مصرفی ایران در ماه‌های گذشته ۵۲ درصد رشد داشته است

ستون اصلی بازار سلولزی در هر سه دوره، هم از نظر فروش حجمی و هم فروش ریالی، جایگاه نخست خود را حفظ کرده است. در دوره اسفند و فروردین بیشترین رشد فروش حجمی را داشته است. ضروری بودن محصول و امکان ذخیره‌سازی می‌تواند بخشی از این رشد را توضیح دهد. نوشابه نیز به عنوان ستون اصلی بازار نوشیدنی، در هر سه دوره، رهبری خود را هم در فروش حجمی و هم در فروش ریالی حفظ کرده است.

افزایش ۴۰ درصدی هزینه‌های تولید

در ادامه این نشست، ناصر پاشاپور نیکو، مدیر عامل و رئیس هیات‌مدیره گروه دین‌ای‌ویونیون، با تاکید بر کاهش شاخص توان خرید خانوارها در ماه‌های اخیر گفت: در دوران جنگ مشکلی به نام تأمین مواد اولیه نداشتیم و اگر هم مشکلی وجود داشت، مقطعی بود و خیلی زود رفع شد. جنگ اقتصادی بعد از اتمام حمل‌ونقل، با مشکل مواجه شده و این شرایط به محدود شده و مواد اولیه به سختی تأمین می‌شود. او ادامه داد: زنجیره تأمین ما به دلیل آسیب به پتروشیمی‌ها و پل‌ها و همچنین افزایش هزینه حمل‌ونقل، با مشکل مواجه شده و این شرایط به افزایش قیمت منجر شده است. در دوران جنگ اقتصادی، شاهد ثابت ماندن میزان مصرف و افزایش قیمت مصرف بودیم که یکی از دلایل آن، ارائه کالابرگ است.

اثر محدود کالابرگ

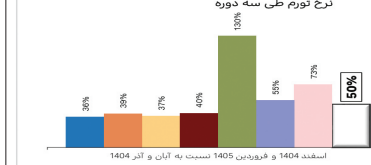
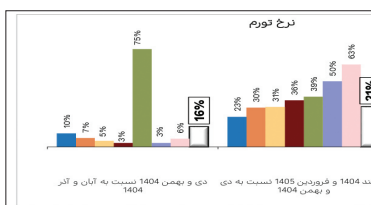
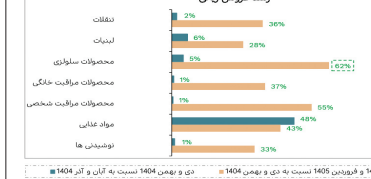
بیش از نیمی از فروشگاه‌ها اعلام کرده‌اند با کمبود کالا مواجه نبوده‌اند و چالش اصلی‌شان بی‌ثباتی قیمت‌ها بوده است. نه اختلال گسترده در تأمین کالا. همچنین بیش از نیمی از فروشگاه‌ها اعلام کرده‌اند کالابرگ در فروشگاه‌ها آنها رایج نمی‌شود و در میان فروشگاه‌های مشمول نیز اثر مثبت عمدتاً در سطح کم تا متوسط ارزیابی شده است.

جایگاه محصولات در فروش

تخم‌مرغ و روغن جایگاه اول و دوم خود را در فروش حجمی و ریالی حفظ کرده‌اند، اما ثابت سهم به معنای عدم تأثیرپذیری مصرف از فشار اقتصادی نیست. روغن یکی از واضح‌ترین نمونه‌های فشار تورمی بر مصرف‌کننده است. افزایش شدید قیمت با وجود افت حجم فروش، رشد فروش ریالی این کالا را حفظ کرده است.

داده‌های این گزارش نشان می‌دهد، ساختار بازار لبنیات در برابر بحران‌ها مقاوم بوده است. به عبارت دیگر، رتبه محصولات در سهم فروش حجمی و ریالی طی سه دوره تغییر محسوسی نداشت، هر چند اندازه بازار و عملکرد در یک از محصولات نوسان داشته است.

محصولات سلولزی بر خلاف روند کلی بازار، در دوره اسفند و فروردین رشد فروش حجمی نداشته است که می‌تواند ناشی از محدودیت عرضه و وابستگی طولانی شدن عدم توافق نیز وضعیت را بدتر می‌کند.

با اشاره به محدودیت‌های ارزی گفت: در سال جاری تولید ارز از تخصیص ارز مهم‌تر است. از تشکلی‌هایی که واحدهای تولیدی زیرمجموعه آنها مصرف‌ارزی بالایی دارند، می‌خواهم برنامه‌های خود را برای افزایش صادرات و تولید ارز ارائه کنند. او افزود: اگر مانعی وجود دارد که با رفع آن می‌توانیم مسیر تولید ارز را باز کنیم، سازمان توسعه تجارت آماده است این موانع را با همکاری تشکل‌ها بررسی و برطرف کند.

رئیس سازمان توسعه تجارت درباره مسائل مربوط به بازگشت ارز نیز گفت: میان سازمان توسعه تجارت و بانک مرکزی اختلافی وجود ندارد و تلاش بر این است که با تعامل و همکاری با بانک مرکزی و سایر دستگاه‌ها، مسائل را حل کنیم. او ادامه داد: در موضوع تعهدات ارزی صادرکنندگان، آستانه ۶۰ درصد برای کارت‌های بازرگانی تعیین شده است؛ به این معنا که اگر صادرکننده بیش از ۶۰ درصد تعهدات ارزی خود را ایفا کرده باشد، کارت او با مشکل مواجه نمی‌شود. پیش از جنگ برنامه افزایش این نسبت تا ۷۰ درصد را داشتیم، اما با توجه به شرایط جنگی، نسبت ۶۰ درصد حفظ شد.

معاون وزیر صمت افزود: بانک مرکزی نیز برای برخی خدمات بانکی، از جمله دریافت ضمانت‌نامه و تسهیلات، نسبت‌های بالاتری تعیین کرده است. درخواست این است که در شرایط فعلی این نسبت‌ها

رویداد

شرط وزارت صمت برای واگذاری سایپا

عزت‌الله زارعی در خصوص واگذاری مدیریت سایپا به بخش خصوصی اظهار داشت: وزارت صمت بیشترین سهم در فرآیند خصوصی‌سازی کشور را دارد. این وزارت‌خانه برخلاف تصورات عمومی، با روند خصوصی‌سازی مخالف نیست، بلکه بر «حوزه صحیح اجرا» و «حفظ حاکمیت هوشمند» تمرکز دارد. به گزارش ایرنا، وی ادامه داد: قانون‌گذار در اصل ۴۴ قانون بر اساس سیاست‌های کلی، صنایع رایج به گروه تقسیم کرده است: صنایع گروه ۲ (صنایع مادر بزرگ) که غیرقابل واگذاری هستند، صنایع گروه ۱ که دولت در آنها نقش کمتری دارد، و صنایع گروه ۲ که دولت می‌تواند در ۲۰ درصد سهام آنها را جهت نظارت و راهبری حفظ کند وی گفت: طبق مصوبه سال ۹۲، خودروسازان در گروه ۲ قرار گرفته‌اند. این طبقه‌بندی بر اساس شاخص‌های عینی نظیر میزان اشتغال، تأثیرات اجتماعی و سطح پاسخگویی صورت گرفته است. حضور ۲۰ درصد صمت در دولت در این صنایع، نه به معنای مالکیت سنتی، ستهی، بلکه برای ایفای نقش نظارتی، راهبری و کنترل است. ضمن اینکه هدف ما تضمین نظارت و جلوگیری از تکرار اشتباهات گذشته است. وی افزود: یکی از راهکارهای پیش‌بینی‌شده در قانون اصل ۴۴، «واگذاری مدیریت است» که صنایعی که دولت باید ۲۰ درصد سهم داشته باشد، بخش خصوصی می‌تواند مدیریت را بر عهده بگیرد تا پاسخگویی هیات‌مدیره افزایش یابد. ما بر این باوریم که سهام باید به «هل آن» واگرد شود تا از تکرار اشتباهات گذشته جلوگیری شود.

زارعی تاکید کرد: عدم سرعت گرفتن واگذاری مدیریت در سایپا، ناشی از شرایط اقتصادی، تغییر سیاست‌های ارزی و جنگ تحمیلی ۱۲ روزه و جنگ بوده است. اما این به معنای ایجاد مانع یا مخالفت با روند خصوصی‌سازی نیست. سخنگوی وزارت صنعت، معدن و تجارت، با تاکید بر اینکه فرایند واگذاری و قیمت‌گذاری سهام سایپا با هماهنگی و تعامل کامل با بورس انجام می‌شود، گفت: روش و نحوه قیمت‌گذاری این سهام تابع ضوابط و تصمیمات بورس است و وزارت صمت در این زمینه مطابق تشریفات قانونی عمل خواهد کرد. وی افزود: درباره اینکه قیمت سهام سایپا چه میزان باشد، نمی‌توان خارج از چارچوب‌های قانونی اظهار نظر کرد؛ زیرا قیمت‌گذاری باید مطابق تشریفات قانونی و ضوابط بازار سرمایه انجام شود. سخنگوی وزارت صمت با اشاره به تجربه واگذاری ایران خودرو تصریح کرد: جامعه معتمدان واگذار را از ارزیابی خواهد کرد. باید نقاط مثبت خصوصی‌سازی را حفظ و نقاط منفی آن را اصلاح کنیم تا واگذاری مدیریت، به نتیجه مطلوب منجر شود؛ زارعی با اشاره به سهم ۱۶۵ درصدی سهم دولت در سایپا گفت: در صنایع بزرگ و اگر گذار، دولت باید امکان نظارت و اعمال نظر داشته باشد؛ زیرا خودروسازی صنعتی است که تصمیمات آن می‌تواند بر قیمت‌های عمومی زندگی مردم و حتی واکنش بخش‌های مختلف حاکمیت اثر بگذارد؛ بنابراین واگذاری مدیریت این شرکت نباید با احساسات و به‌افراد وارد ساختار انجام شود. وی ادامه داد: بر اساس قانون اصل ۴۴، حفظ ۲۰ درصد سهم دولت در صنایع گروه دوم تکلیف قانونی است. سهام این نگاهبان نیز در زمان بررسی قانون ساماندهی صنعت خودرو، بر بایقی ماندن این سهم در اختیار دولت تاکید کرده است. زارعی گفت: حفظ ۲۰ درصد سهام دولت، الزامی قانونی برای کنترل کیفیت و قیمت در این صنعت حساس است یا این حال، حفظ ۲۰ درصد سهم دولت به معنای واگذار نشدن مدیریت نیست و می‌توان مدیریت را به بخش خصوصی واگذار کرد و واگذاری سایر سهام نیز به موازات آن انجام شود.

ادامه از صفحه اول

«امنیت» از عصر تعهدات ثابت

به عصر محاسبات سیال

اما این صرفه‌جویی در مقیاس کل اقتصاد دو کشور بزرگ و تعیین‌کننده نیست. اثر مهم‌تر، اثر روانی بر بازارهاست. بازارها را این تصمیم رانشانه‌ای که تنش با کره شمالی تلقی‌کننده، مست‌کن است «بوق کره» و شاخص‌های بورسی ستول کمی تقویت شوند، چون «ریسک ژئولیتیک» پایین‌تر دیده می‌شود. در چنین شرایطی، سرمایه‌گذاران معمولاً با خیال راحت‌تری به دارایی‌های کره جنوبی نگاه می‌کنند و هزینه‌های مالی بنگاه‌ها هم ممکن است اندکی کاهش یابد. اما روی دیگر ماجرا این است که کاهش رزمایش‌ها می‌تواند از ناگهبری‌خی سرمایه‌گذاران، ضضعف بازارزدانگی امنیتی، تلقی‌شود؛ اگر چنین برداشتی شکل بگیرد، اثر معکوس دارد: افزایش حق بیمه ریسک، فشار بر بورس، نوسان در ارز و حساس‌تر شدن سرمایه‌گذاران خارجی. این نگرانی به‌ویژه برای صنایع وابسته به صادرات، بانک‌ها و شرکت‌های بزرگ گرامی مهم است. از زاویه بخش دفاعی هم، هرچند کاهش رزمایش لزوماً به معنای افت فوری بودجه نظامی نیست، اما می‌تواند به‌طور نمایان بر شرکت‌های دفاعی پیام‌مندی داشته باشد؛ برعکس، اگر تنش‌ها بالا رود، سهم شرکت‌ها معمولاً از انتظار برای افزایش هزینه‌های دفاعی سود می‌برند. غیرمستقیم آن بر اعتماد سرمایه‌گذار، نرخ ارز و ادراک ریسک بسیار مهم‌تر است. اگر این اقدام بخشی از یک توافق دیپلماتیک باشد می‌تواند نفع فراوان را به‌همراه آورد. صرفاً پیام سیاسی و یک طرفه باشد، احتمالاً نوسان وعدم قطعیت را بیشتر می‌کند.

فرار سرمایه از بورس به سمت بازارهای بدون ریسک

در چنین شرایطی، بازار سرمایه با دو تهدید هم‌زمان مواجه است: نخست، ریسک‌های سیاسی و امنیتی که بر فضای عمومی اقتصاد و اعتماد سرمایه‌گذاران اثر می‌گذارد و دوم، رقابت فشرده در بازارهای بدون ریسک که سرمایه‌از بورس دور می‌کند. بنابراین اگر بخواهیم وضعیت فعلی بازار را واقع‌بینانه تحلیل کنیم، باید بپذیریم که مساله تنها نوسان قیمت‌ها با ضعف نمادها نیست. آنچه امروز بر بازار سرمایه سایه وارد کرده، تر کبیعی از نااطمینانی ژئولیتیک و سیاست‌های پولی اقباضی است. تا زمانی که این دو متغیر کنترل نشوند، بازگشت اعتماد به بازار سهام شکل‌گیری روند پایدار رشد، کار آسانی نخواهد بود.